

Rezumate

Valerius M. Ciucă, Talgerele fisurate ale balanței, sau despre tensiunile din justiția românească

Rezumat: În acest articol, sunt analizate câteva dintre tensiunile structurale apărute în justiția românească în perioada recentă, dincolo de circumstanțele conjuncturale ale conflictelor instituționale sau ale dezbaterilor privind statutul magistraților. Ipoteza centrală este aceea că aceste tensiuni nu pot fi explicate adecvat printr-o lectură exclusiv pozitivistă sau proceduristă, ci reflectă o criză mai profundă de sens a independenței puterii judecătorești. Este o idee întâlnită și la marele gânditor român Mircea Djuvara.

Pornind de la calificarea judecătorului ca exponent al unei puteri a statului și de la înțelegerea independenței ca garanție publică, articolul examinează riscurile autoreferențialității corporatiste și ale transformării autonomiei instituționale în autarhie. Sunt analizate rolul și limitele Consiliului Superior al Magistraturii, raporturile dintre justiție și celelalte puteri ale statului, precum și modelele europene de guvernare judiciară, cu accent pe experiențele franceză și germană. O atenție specială este acordată dimensiunii temporale a justiției, principiului celerității și semnificației morale a prescripției, precum și rolului deliberării colective ca act constitutiv al jurisdicției. Refuzul deliberării este interpretat ca o formă de *justitia negata*, susceptibilă să afecteze însăși continuitatea puterii judecătorești și legitimitatea actului de judecată.

În concluzie, în articol se susține că reforma justiției nu poate fi redusă la ajustări normative sau instituționale, ci presupune o reechilibrare între independență și responsabilitate publică, între formă și conștiință. Doar o astfel de reformă, în care dimensiunea etică a funcției judiciare este asumată explicit, poate reda justiției credibilitatea și autoritatea necesare într-un stat de drept.

Cuvinte-cheie: independența justiției, puterea judecătorească, deliberare judiciară, celeritate, prescripție, guvernare judiciară, stat de drept.

Cristi Danileț, Ce fel de judecător protejează CEDO? Hotărârea *Danileț c. România* [MC] și cele două modele ale funcției judiciare

Rezumat: Studiul examinează hotărârea *Danileț c. România* [MC] ca moment de

clarificare a modelului de judecător protejat de ordinea convențională. Teza centrală este că decizia nu consacră un judecător militant și nu slăbește obligația de rezervă, ci confirmă că legitimitatea funcției judiciare nu se reduce la tăcere instituțională. Analiza distinge două modele concurente: *judecătorul civic* și *judecătorul rezervat*, diferența dintre ele privind nu existența obligației de rezervă, ci pragul de la care aceasta încetează să mai fie virtute și devine obstacol. Studiul urmărește genealogia occidentală a acestor figuri, de la judecătorul legalist la judecătorul-interpret și judecătorul-gardian. În plan normativ, arată că hotărârea se înscrie într-o sedimentare progresivă a standardelor internaționale și europene privind libertatea de exprimare a judecătorilor. Dimensiunea hermeneutică a analizei susține că judecătorul nu poate fi redus la o funcție complet impersonală, deoarece actul de a judeca presupune interpretare, aplicare și justificare. În acest cadru, *Danileț c. România* [MC] apare nu doar ca soluționare a unei cauze disciplinare, ci ca punct de inflexiune în definirea contemporană a funcției judiciare. Hotărârea mută accentul de la interdicție la măsură și obligă doctrina să regândească raportul dintre rezervă, răspundere instituțională și prezență publică a judecătorului. În final, studiul susține că apărarea justiției democratice presupune judecători capabili să rămână deopotrivă rezervați și responsabili, prudenți și prezenți.

Cuvinte-cheie: judecător civic; judecător rezervat; obligația de rezervă; libertatea de exprimare; independență judiciară.

Mihaela Ghirca-Bogdan, Nicoleta Popescu, Libertatea de exprimare a magistraților pe rețelele sociale. Standardele Marii Camere a CEDO în cauza Danileț c. României

Rezumat: Hotărârea Marii Camere a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Danileț c. României* (15 decembrie 2025) reprezintă cel mai important reper jurisprudențial în materia libertății de exprimare a magistraților pe rețelele sociale și primul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului adaptează standardele sale la situația judecătorului „obișnuit” care se exprimă în spațiul digital fără a deține vreo funcție instituțională specială. Prezentul articol reconstituie contextul jurisprudențial și național al hotărârii, analizează cele cinci criterii structurate de Marea Cameră pentru evaluarea libertății de exprimare a magistraților și urmărește aplicarea lor concretă la cele două mesaje ale reclamantului, în paralel cu raționamentele instanțelor disciplinare române.

Cuvinte-cheie: libertate de exprimare, magistrați, rețele sociale, marjă restrânsă de apreciere, dezbateri de interes general, obligație de rezervă, sancțiune disciplinară.

Corneliu-Liviu Popescu, Consiliul Păcii ca organizație internațională

Rezumat: Consiliul Păcii este o organizație internațională cu vocație universală, o organizație de cooperare care respectă suveranitatea statală izolată a fiecărui Membru, o organizație în domeniul păcii. Organizația are un caracter temporar, inferior a 2 ani, exceptând manifestarea de voință expresă a Președintelui său pentru prelungirea sa. Existența Consiliului Păcii și existența calității de Membru (obținerea și menținerea acestui statut) depind în mod esențial de voința discreționară a Președintelui. Organul principal colegial interguvernamental clasic de decizie, în cadrul căruia sunt reprezentați toți Membrii și unde aceștia dispun de un vot egal, poartă același nume ca Organizația, dar este lipsit de orice putere proprie reală. Organul principal de decizie al Consiliului Păcii este Președintele său (care concentrează esențialul puterii, pe care o poate exercita discreționar), ajutat de Consiliul de administrație (prezidat de Directorul său general), ca organ executiv, ai cărui membri sunt numiți și pot fi revocați în mod discreționar de Președinte. Primul Președinte al Consiliului Păcii este desemnat nominal de Cartă, în persoana actualului Președinte al Statelor Unite, pentru un mandat pe viață, iar fiecare Președinte succesiv al Consiliului Păcii își desemnează succesorul, în absența unui Președinte Organizația nemaiputând funcționa și încetând să existe. Aceste soluții juridice sunt deosebit de originale, dar ele nu sunt contrare *per se* Dreptului internațional.

Cuvinte cheie: Consiliul Păcii. Carta Consiliului Păcii. Organizație internațională. Tratat internațional constitutiv al unei organizații internaționale. Stat Membru al unei organizații internaționale

Corneliu-Liviu Popescu, Le Conseil de Paix en tant qu'organisation internationale

Résumé: Le Conseil de Paix est une organisation internationale à vocation universelle, une organisation de coopération en respectant la souveraineté étatique isolée de chaque Membre, une organisation dans le domaine de la paix. L'Organisation a un caractère temporaire, de moins de 2 ans, sauf manifestation expresse de volonté de son Président pour la prolonger. L'existence du Conseil de Paix et l'existence de la qualité de Membre (l'obtention et le maintien de ce statut) dépendent essentiellement de la volonté discrétionnaire du Président. L'organe principal collégial intergouvernemental classique de décision, au sein duquel tous les Membres sont représentés et disposent d'un droit de vote égal, porte le même nom que l'Organisation, mais il est dépourvu de tout pouvoir réel propre. L'organe principal de décision du Conseil de Paix est son Président (qui concentre l'essentiel des pouvoirs, qu'il peut exercer de manière discrétionnaire), secondé par le Conseil d'administration (présidé par son Directeur général), en tant qu'organe exécutif, dont les membres sont nommés et peuvent être révoqués discrétionnairement par le Président. Le premier Président du Conseil de Paix est désigné nominalement par

la Charte en personne de l'actuel Président des États-Unis, pour un mandat à vie, et chaque Président successif du Conseil de Paix désigne son successeur, tandis qu'en l'absence d'un Président l'Organisation ne peut plus fonctionner et cesse d'exister. Ces solutions juridiques sont très originelles, mais elles ne sont pas contrares *per se* au Droit international.

Mots clés: Conseil de Paix. Charte du Conseil de Paix. Organisation internationale. Traité international constitutif d'une organisation internationale. État Membre d'une organisation internationale

Dezideriu Gergely, Dinamica „infrafracțiunilor de ură” în ecosistemul discriminării și a factorilor care influențează investigarea actelor induse de motive discriminatorii în logica jurisprudenței CEDO și a perspectivelor academice. Set de date nr. 2a: „încălcare”

Rezumat: Continuând demersul început în Setul de date nr. 1: „neîncălcare”, acest studiu se concentrează asupra cauzelor în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului constată încălcarea art. 14. Cercetarea academică privind infrafracțiunile motivate de ură a evidențiat dificultăți persistente în recunoașterea și demonstrarea motivațiilor discriminatorii, generate atât de ambiguitățile conceptuale, cât și de barierele instituționale din procesele de investigare. Jurisprudența CEDO reprezintă un reper esențial pentru înțelegerea acestor dinamici, însă rămâne marcată de tensiunea dintre standardul probatoriu ridicat și obligația statelor de a demasca motivele discriminatorii. Analiza hotărârilor în care Curtea constată încălcarea art. 14 coroborat cu art. 2, 3 sau 8 (criteriul de origine rasială, etnică, religie) relevă faptul că sancționarea discriminării se realizează predominant pe latura procedurală, prin penalizarea inflației probatorii, a decuplării faptelor de contextul discriminatoriu, a validării formale a investigațiilor și a acceptării explicațiilor alternative.

În aceste cauze, Curtea operează, de regulă, prin mecanismul „informațiilor plauzibile”, obligația de a verifica rolul potențial al atitudinilor suspectate de discriminare în cazul actelor materiale de agresiune, hărțuire sau omucidere, și în mod excepțional, prin mecanismul prezumțiilor prima facie, transferând sarcina probei către stat atunci când indiciile sunt suficient de solide. Totuși, încălcările substanțiale ale art. 14 rămân izolate, fiind posibile doar în anumite condiții. Studiul evidențiază astfel limitele și potențialul real al art. 14 în materia infrafracțiunilor motivate de ură și deschide direcții de cercetare privind variațiile acestor tipare în cauzele ce implică alte criterii protejate, inclusiv din perspectiva discriminării indirecte.

Cuvinte-cheie: infrafracțiuni de ură, discriminare, motivație rasistă, inflație probatorie, prezumții prima facie, obligația de investigare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Victor Ciobotaru, Parteneriatul civil în România: blocaj legislativ și obligații europene

Rezumat: Prezentul articol analizează cronologic proiectele legislative privind parteneriatul civil înregistrate în Parlamentul României începând cu anul 2008. Studiul examinează principalele caracteristici ale acestor inițiative, inclusiv procedura de înregistrare a parteneriatului, drepturile juridice acordate partenerilor, limitele reglementării propuse, precum și parcursul parlamentar și stadiul fiecărei inițiative.

Analiza arată că toate proiectele legislative au urmărit instituirea unei forme juridice distincte de căsătorie și nu au inclus prevederi care să permită adopția de copii de către cuplurile de același sex. În același timp, proiectele au propus acordarea unor drepturi patrimoniale, succesoriale și sociale semnificative. Articolul argumentează că, în pofida existenței repetate a unor inițiative legislative și a consolidării jurisprudenței europene și constituționale, România nu a adoptat încă o reglementare privind parteneriatul civil sau o altă formă echivalentă de protecție juridică, în principal din cauza lipsei de voință politică. Această situație ridică întrebări serioase privind respectarea de către statul român a obligațiilor sale în materia dreptului la viață privată și de familie, precum și, într-un sens mai larg, a exigențelor statului de drept și ale drepturilor omului.

Cuvinte cheie: parteneriat civil, dreptul la viață privată și de familie, familii de același sex, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, România, recunoaștere juridică